

Práce pro rodiny v ČR mě naplňuje

Rozhovor s Janou Krausovou, zakladatelkou rodinného centra Rounta z Čelákovic

Jano, mateřská a rodinná centra už děláš hodně dlouho. Mám tu možnost pozorovat tvoji cestu od tvých začátků do současnosti. Jak jsi se do téhle oblasti vůbec dostala a kde se vzala myšlenka založit RC Rounta?

Lindo, známe se už čtrnáct let. V roce 2005 jsem měla jedna a půl letou dceru, částečně jsem ještě pracovala jako poradkyně v Parlamentu, ale nenaplňovalo mě to. Prožila jsem obrovskou životní změnu – porod, mateřství, všechny ty radosti i starosti, které pro mě byly nové. K tomu sociální izolace, změna životního stylu, zajímaly mě úplně jiné věci, lidi, byla jsem mateřstvím pohlcená. A v tu dobu mě oslovila kamarádka, a rovnou mě poslala do nově budované kanceláře mateřských center se slovy: "Je to fajn, ty umíš plno věcí, a vlastně se nudíš, jdi se tam podívat".

Na začátku jsi pracovala i pro Síť pro rodinu. Co Síť a Rut Kolínská znamená pro toto hnutí v České republice?

Ano, na první setkání s Rut si dodnes živě pamatuju. Nádherná, energická žena, padly jsme si tzv. "do oka" a úplně mě celé mateřskocenterní hnutí uchvátilo. Tehdy Síť mateřských center dostala první granty, začala se rozvíjet. Za první rok tuším vzniklo přes dvě stě nových center, byla tam spousta nadšení, tolik energie žen pohromadě... Jasně, byly i starosti, ne vše se podařilo hned... Rut patří velké díky za to, že myšlenku mateřských center, postupně rodinných a jinak se nazývajících samosprávných organizací různého charakteru, zaměření i stupně formálnosti, do naší země přivedla, věnovala a věnuje jim tolik svého života, podpoře jejich vzniku, rozvoje, vzájemné spolupráci. Také se podílí na změně postoje celé společnosti k mateřství, rodičovství, otcovství, mezigeneračnímu soužití, prostě rolí rodiny v naší zemi. Jsem jí vděčná i v osobní rovině, bylo to velmi obohacující spolupůsobení – tak odlišné od prostředí, kde jsem pracovala do té doby. Změnilo to moje profesní směřování navždy.

Díky svým zkušenostem můžeš hodnotit, kam se posunuly české matky a rodiče vůbec. Co jsou podle tebe ty nejviditelnější rozdíly mezi matkami před deseti roky a dneska?

Dnešní maminky jsou sebevědomější, informovanější. Zdá se, že se tolik plošně nepotýkají se sociálním vyloučením. Častěji pracují nebo podnikají s malými dětmi, tzv. sladují. My řešily kojení na veřejnosti, zda jít s dítětem do kavárny, to že nemáme kde se potkávat, jestli není divné, když se do péče o dítě zapojují tatínci, vůbec otec na rodičovské byla rarita. Klasický model "dobré matky" byl tři roky doma a plně se věnovat dítěti. Jsem za to moc ráda, když vidím, že to, o čem jsme snily, tady je realitou, to je krásné. Mrzí mě ale, že v té souvislosti již není tolik zájem o aktivní dobrovolnickou činnost pro ostatní, řada maminek jde raději do kavárny s dětským koutkem, než aby se zapojila a věnovala svůj čas a energii pro rozvoj centra. Ale plno skvělých maminek tady máme a jsem ráda, že takový posun nastal, to mě moc těší.

A jak se liší Routa dneska a dřív?

Routa vznikla jako rodinné centrum před 11 lety, kdy nám, maminkám na rodičovské, už děti odrostly a potřebovaly jsme něco jiného než se potkávat v herně. Děti byly ve školce a po roce a půl hlavně volnočasových aktivit jsme dostaly první EU grant a rozjely jsme profesionální organizaci. Tenkrát především na podporu sladování rodinného a pracovního života, měly jsme SOS službu na vyzvedávání dětí ze školy a školky, to byla novinka. Obrovský úspěch. Díky dobrým zpětným vazbám od rodičů i škol a školek jsme si začali budovat dobré jméno a vztahy s obcí. Na začátku nás bylo pět, nyní máme desítky zaměstnanců/kyň a velmi široký záběr aktivit, včetně registrovaných sociálních služeb pro rodinu, věnujeme se náhradním rodinám, provozujeme komunitní centrum – zahradu a jurtu, dětský klub, dobročinný obchůdek, organizujeme vzdělávací a motivační programy pro rodiče, kurzy agličtiny, plavání, pobyty, tábory.... Jsme střední neziskovou organizací, s nutností profesionálního řízení.

A také máme již své "jméno". Spolupracujeme s řadou dalších organizací, obcemi v okolí, účastníme se odborných platforem. My zakladatelky jsme čím dál víc v roli "zaměstnavatele", je to jiné než dříve, učíme se vést větší organizaci a přitom co nejvíce zachovat původní charakter – aby nás to, co děláme, naplňovalo, mělo smysl a byla v tom i radost.

Routa si na komunitu jenom nehraje, Routa je komunitou, je součástí komunity v Čelákovících. Čím si myslíš, že to je? Existuje spousta skvělých mateřských center, které fungují výborně, ale ten komunitní potenciál jim chybí. Jak se vy a Čelákovice lišíte?

ROUTA funguje už dlouho, jedenáct let, a je úzce propojena s mateřským centrem v Čelákovících, které má historii už dvacetiletou. Myslím, že základ je už v našem názvu – ROUTA = RODinné Útočiště Tisícerych Aktivit... prostě toho děláme hodně, široké spektrum aktivit a vždy se silným zapojením lidí přímo z Čelákovíc a okolí. Většina lidí, kteří spolutvoří s námi, začíná na dobrovolnické bázi, a postupně z toho je třeba zaměstnání, většinou na kratší úvazky. Většina "rouťáček" jsou maminky s malými dětmi přímo z Čelákovíc, jsou tam osobní vazby, zájem, velká motivace. Jsme dobrá parta, ROUTA stojí na lidech.

Čelákovice jsou také specifické lokálně, je to noclehárna Prahy, kam je dobré dojíždění vlakem, ale hodina tam i zpět. Posledních patnáct let velký stavební rozvoj, řada mladých rodin, které nemají zázemí širší rodiny. Tatínkové celé dny v Praze, a maminky s dětmi tady, nikoho neznají. Je zde velká poptávka a také řada sociálních problémů s tím souvisejících. I my, zakladatelky, jsme ve většině přesně takovou osobní situaci zažívaly.

Co se Tobě a Vám nejvíc podle tebe povedlo v Routě? A co naopak nevyšlo? Je vůbec něco takového?

Mám velkou radost z toho, že nás šest, co tu loď kormidluje, je pořád pohromadě. Každá jsme jiná, ale společně je to velká síla. Překonaly jsme řadu obtížných situací, náročný byl prudký nárůst aktivit v roce 2016, kde jsme přecenily naše možnosti prostorové i personální. Učíme se také oceňovat svoji práci, být přizpůsobivé změnám a nebát se nepřijemných rozhodnutí.

Nepodařilo se nám ještě získat vlastní a vyhovující prostory rodinného / komunitního centra. Jsme v pronájmu v prostorách města, komunitní zahrada je krásná, ale nedaří

se udržovat zahradu dobrovolnický a také jurta má své limity. To si moc přejeme – stabilní a vhodné prostory, s touto myšlenkou jsme začínaly – a věřím, že i na její realizaci dojde.

Rut Kolínská ze Sítě pro rodinu o Janě Krausové

Jana mne zaujala od prvního okamžiku, kdy vstoupila do naší kanceláře. Rozhlédla se a s přirozenou samozřejmostí popsala, jakou práci Síti pro rodinu (tehdy ještě Síť mateřských center) nabízí. Porozuměly jsme si nejen pracovní, ale především lidsky. Janě vděčím za mnohé přátelské chvíle i za oporu ve složitých situacích. Když ze Sítě odcházela, věděla jsem, že mi bude chybět její precizní přístup k výkonu práce i její zářivé oči.

Na druhou stranu založením Routy otevřela prostor k seberealizaci mnoha ženám, svým způsobem pokračuje v práci, kterou započala v Síti. Má můj velký obdiv, využila svého manažerského potenciálu ve prospěch druhých. A to je dnes vzácné!

Jana Krausová (druhá zleva) a tým projektu ReStartuj kariéru s ROUTOU! na slavnostním ukončení programu Manažerská akademie pro ženy v Evropském domě v Praze, květen 2018.